

переходять із розряду важливих рис сучасного фахівця у розряд інструментальних вмінь і навичок, які необхідні такою ж мірою, як і звичайна грамотність. Вирішальними стають: – знання, здебільшого спеціальні, більш наближені до практики, а також міждисциплінарні; – вміння і здатності здобувати знання самостійно протягом усього життя; – системність і стратегічність мислення в умовах широкого розповсюдження глобалізаційних процесів, вміння працювати із зарубіжними партнерами тощо.

До основних переваг дистанційного навчання зараховуємо: - оптимізацію комфортного режиму навчання;- розширення меж і можливостей навчального процесу засобами он-лайн освіти;- розміщення у відкритому доступі інформацію щодо діяльності університету у вигляді електронних документів та ін.

У сучасних дослідженнях навички розподіляють на hard skills та soft skills. Hard skills – це технічні навички, пов'язані з діяльністю в галузі формалізованих технологій. Цим навичкам властиві статичні властивості, вони мають вимір та ототожнюються з певними конструкціями; входять до переліку вимог у посадових інструкціях, легко розкладаються на ряд простих та кінцевих операцій. Hard skills співвідносяться з професійними компетенціями.

«Soft skills» важливі для успішного професійного та життєвого самовизначення будь-якої людини незалежно від професії. До найбільш значимих відносять вміння спілкуватися, працювати в команді, переконувати, вирішувати проблеми, приймати рішення, керувати своїм часом, мотивувати себе та інших. Отже тому переорієнтація освіти на розвиток у студентів «soft skills» є ключовою ланкою до вирішення успішності в майбутній професійній діяльності.

Література

1. Астахова В. И. Становление новой образовательной парадигмы на рубеже веков / В.И. Астахова // Вчені записки Харківського гуманітарного інституту «Народна українська академія»: зб. наук. пр. - 2004. - Т. 10. - С. 9-25
2. Ситник Н. І. Управління персоналом : навч. посіб. / Н. І. Ситник. – Кив : фірма «Інкос», 2009. – 472 с.

УДК: 378.041

ЛІБА О.М., ГЕРНЕСІ Я.
Мукачівський державний університет

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Проблема професійного розвитку особистості знаходиться на перетині двох визначальних напрямів сучасної психологічної науки – психології розвитку та психології особистості, а тому посідає особливе місце в контексті психологічних досліджень. Питання психологічного забезпечення діяльності та розвитку фахівця має достатньо відпрацьовані теоретичні основи і практичні результати завдяки дослідженням К. Абульханової-Славської, Г. Балла, Е. Зеєра, В. Знакова, М. Костицького, Г. Кудрявцева, Г. Ложкіна, С. Максименка,

В. Моляко, В. Москальця, Л. Перелигіної, К. Платонова, В. Потапової, О. Сафіна, В. Синьова, В. Соболева, В. Татенка, Т. Титаренко, О. Тімченка, Ю. Швалба і багатьох інших авторів.

Важливе значення у формуванні здатності до професійного саморозвитку майбутнього вчителя початкової школи відіграють психолого-педагогічні засади, оскільки на них базуються всі механізми та рушійні сили професійного саморозвитку майбутнього вчителя. Розглянемо сучасні психологічні дослідження, в яких піднімається проблема формування здатності до професійного саморозвитку майбутнього фахівця, зокрема основ його професійного саморозвитку.

С. Максименко [1, с. 7], розглядаючи генетико-психологічні витоки розвитку і саморозвитку особистості, вводить поняття «нужда». Нужда, на думку науковця, виступає основою саморозвитку особистості і є інформаційно-енергетичним носієм органічно поєднаних прагнень єднання та продовження. Саме прагнення до єднання пояснює спроможність розвиватися. Науковець вважає, що потреба у саморозвитку з'являється лише в результаті контакту нужди з оточенням. Це, в свою чергу, сприяє здатності до саморозвитку. На певному етапі свого розвитку потреба породжує систему потреб. Потреба і потреба тісно взаємодіють постійно переходячи одна в одну. Перехід на новий етап саморозвитку пов'язаний з різким рухом-розвитком нужди. В результаті цього з'являються нові потреби, рух яких забезпечує функціонування людини вже на новому етапі. Отже, на думку С. Максименка джерелом саморозвитку є саморух нужди у її складних внутрішньо-суперечливих відносинах з потребами. В цьому, на думку науковця, і полягає механізм розвитку, який зумовлює креативність людини у власному життєвому русі.

Таким чином, ми можемо стверджувати, що основи професійного саморозвитку майбутніх учителів початкових класів формуються в результаті взаємодії цілісної нужди з навколишнім професійним середовищем. Протиріччя, які виникають внаслідок такої взаємодії якостей майбутнього вчителя, зумовлюють збагачення нужди і її всебічний розвиток. Результатом розвитку нужди майбутнього вчителя є формування системи потреб, зокрема і потреб у професійному саморозвитку. Майбутній учитель початкових класів відчуваючи потребу у професійному саморозвитку намагається її задовольнити, що сприяє урізноманітненню такої потреби. Задоволення потреби вимагає активного контакту з професійним оточенням та є основою функціонування майбутнього вчителя на даному етапі саморозвитку.

Наступний етап процесу професійного саморозвитку майбутнього вчителя є результатом повернення перетвореної і збагаченої потреби в потребу більш високого рівня. Така потреба формується сукупністю усвідомлених та неусвідомлених поштовхів, які її збагачують та енергетично насичують. Виплиск удосконаленої таким чином нужди сприяє переходу майбутнього вчителя початкової школи на новий рівень професійного саморозвитку. Таким чином, починається другий етап, який супроводжується більш складнішими утвореннями, розширенням внутрішнього світу та можливостей майбутнього вчителя. Всі ці процеси забезпечують появу нових потреб і є основою

функціонування особистості майбутнього фахівця на новому більш складному етапі саморозвитку.

Таким чином, здатність майбутніх учителів початкових класів до професійного саморозвитку формується в результаті саморозвитку нужди та у процесі її складної взаємодії з постійно змінюваними потребами.

В. Семиченко [2, с. 47], досліджуючи проблему особистісного розвитку і саморозвитку особистості, підтверджує, що професійний саморозвиток є складною системою. Збільшення внутрішніх ресурсів системи саморозвитку, як зазначає дослідниця, може призвести до того, що від основної системи буде відгалужена нова підсистема, адже їхнє подальше існування можливе лише за умов структурного відокремлення. Якісні зміни, що призводять до збільшення здатності системи саморозвитку адаптуватися до нових умов, можуть водночас призвести до згасання в цій системі позитивних якостей, незатребуваних в нових умовах. У свою чергу, це призводить до суттєвих проблем, якщо професійні якості жорстко зафіксувалися, але умови професійної діяльності знову змінилися.

Розглядаючи вказані висновки психологів, у власному дослідженні формування здатності до професійного саморозвитку майбутнього вчителя початкових класів, ми не виключаємо руйнівної здатності якісних змін. Важливо, щоб саморозвиток майбутнього вчителя початкових класів носив комплексний характер, тобто відбувався паралельний розвиток майбутнього вчителя за всіма напрямками, зокрема у соціальному, психічному, особистісному, професійному та духовному. Розвиток у кожному напрямі повинен бути в тісному взаємозв'язку з іншими напрямками, взаємодоповнювати їх. В іншому випадку відбувається активний розвиток одного з напрямів, який блокує всі інші, стає визначальним, підпорядковуючи їх або насичуючи ці напрями додатковим змістом.

Література

1. Максименко С. Д. Генетико-психологічні витоки розвитку і саморозвитку особистості / С. Д. Максименко // Актуальні проблеми психології: зб. наук. праць: Психологія навчання. Генетична психологія. Медична психологія. / Інститут психології ім. Г. С. Костюка АПН України / за ред. С. Д. Максименка. – К.: 2008, – Вип. 7. – 600 с.

2. Семиченко В. А. Проблема особистісного розвитку й саморозвитку в контексті неперервної професійної освіти / В. А. Семиченко // Педагогіка і психологія. – 2010. – № 2. – С. 46-57.

УДК:373.31

ЛІБА О.М., СОКОЛОВИЧ Д.В.
Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ УМІНЬ РОЗВ'ЯЗУВАТИ СЮЖЕТНІ ЗАДАЧІ

У методичній літературі висвітлюються різні аспекти формування у молодших школярів умінь розв'язувати задачі. Серед них можна виділити: удосконалення системи математичних задач, що пропонуються в початковій

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>